

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 326/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a zo sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advocatius s. r. o., Palackého 12, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 34Up/563/2021 z 18. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia princípu právnej istoty, predvídateľnosti rozhodnutia podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením o odmietnutí jeho odporcu proti platobnému rozkazu. Sťažovateľ navrhuje uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

II.

2. Okresný súd na návrh žalobcu v upomínacom konaní podľa zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“) platobným rozkazom zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobcovi 157 000 eur s príslušenstvom. Sťažovateľ, zastúpený advokátom, podal proti platobnému rozkazu odpor elektronickými prostriedkami, no nie na určenom elektronickom formulári. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka zo 6. októbra 2021 odpor z tohto dôvodu odmietol. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil tým, že k odmietnutiu odporu došlo len preto, že nebol podaný na elektronickom formulári. Poukázal na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 380/2020 z 30. marca 2021, ktorým ústavný súd v obdobnej veci vyslovil porušenie základných práv.

3. Okresný súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu sťažnosť sťažovateľa zamietol ako nedôvodnú. Poukázal na ustanovenia zákona o upomínanom konaní o forme podania odporu, ktorej nedodržanie je zákonom sankcionované odmietnutím odporu. Zdôraznil, že súd postupuje v súlade so znením zákona o upomínanom konaní, ako aj v súlade s rozhodovacou praxou. Príkladom vymenoval viaceré rozhodnutia ústavného súdu a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V súvislosti s nálezom, na ktorý poukázal sťažovateľ, uviedol, že je prekonaný a že k nemu sa ústavný súd vyjadril v uznesení č. k. I. ÚS 463/2021 tak, že predstavuje ojedinelé rozhodnutie vybočujúce z línie stabilného rozhodovania ústavného súdu. Uviedol, že dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo a právne porovnateľných veciach vyvoláva až rozhodovacia prax, ktorá sa ustálila po určitú dobu, a nie ojedinelé rozhodnutie (I. ÚS 312/2019).

III.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje rovnaké námietky ako v sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka. Argumentuje, že okresný súd na úkor jeho základných práv uprednostnil príliš formalistický výklad v intenzite odňatia možnosti brániť sa proti platobnému rozkazu. Odmietnutie odporu výlučne z formálnych dôvodov považuje za odporujúce jeho právu na spravodlivý súdny proces. Okrem toho odmietnutie odporu bez náležitého odôvodnenia odklonu od rozhodovacej praxe, ako aj aplikácia výlučne gramatického výkladu zákona o upomínanom konaní je porušením uvedených práv a princípu právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia. Sťažovateľ znova poukázal na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 380/2020 z 30. marca 2021, ktorý okresný súd nevzal do úvahy. Podľa sťažovateľa je nevyhnutné, aby v záujme princípu právnej istoty a legitímneho očakávania ústavný súd rozhodol o jeho ústavnej sťažnosti práve v súlade s predmetným nálezom, keďže ide o identickú právnu vec.

IV.

5. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, treba uviesť, že zákon o upomínanom konaní predpokladá podania na predpísaných elektronických formulároch, ktoré sprevádzajú celé konanie, a to aj pri odpore podanom elektronickými prostriedkami. Zákon pre upomínanie konanie je formálne prísny a nedodržanie formy sankcionuje. Sťažovateľ nepochybne zanedbal svoju zákonnú povinnosť a odpor proti platobnému rozkazu podal elektronicky, nie však prostredníctvom na to určeného formulára. Nedodržaním formálnych podmienok na podanie odporu sa preto sťažovateľ zastúpený advokátom sám vystavil následku v podobe odmietnutia odporu podľa § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínanom konaní, podľa ktorého súd bez toho, aby vyzýval žalobcu na vyjadrenie, odmietne odpor podaný elektronickými prostriedkami inak ako podľa § 11 ods. 2 zákona, podľa ktorého ak sa odpor podáva elektronickými prostriedkami, musí byť podaný prostredníctvom na to určeného elektronického formulára. Ak teda okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu o odmietnutí odporu zamietol, nemožno také rozhodnutie považovať za arbitrárne a ústavne neudržateľné. To platí osobitne z toho dôvodu, že sťažovateľ bol pri podaní odporu zastúpený advokátom.

6. Ústavný súd už uvedenú problematiku používania elektronických formulárov v upomínacom konaní opakovane riešil. Dospel k obdobným právnym záverom ako v tomto prípade. Ide o uznesenia ústavného súdu, ktorými boli ústavné sťažnosti odmietnuté z totožných dôvodov (IV. ÚS 118/2020, IV. ÚS 369/2020, I. ÚS 472/2020, II. ÚS 177/2020, I. ÚS 479/2020 či I. ÚS 37/2021 a IV. ÚS 208/2021). Sťažovateľ vo svojej argumentácii poukazuje aj na to, že ústavný súd v obdobnej veci sp. zn. III. ÚS 380/2020 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, teda zaujal opačný právny názor. Podobný názor ako vo veci sp. zn. III. ÚS 380/2020 sa pri mierne odlišných skutkových východiskách vyskytol aj v náleze č. k. I. ÚS 484/2020. K tomu treba uviesť, že dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo a právne porovnateľných veciach vyvoláva až ustálená rozhodovacia prax a nie ojedinelé rozhodnutia vybočujúce z určitej línie rozhodovania. Judikatúra ústavného súdu sa predovšetkým po rozhodnutiach č. k. III. ÚS 380/2020 a I. ÚS 484/2020 v intenzívnej reprezentatívnej perspektíve stabilizovala natoľko, že retrospektívne možno tieto rozhodnutia vyhodnotiť ako ojedinelé. To odôvodňuje nevyužitie inštitucionalizovaného zjednotenia prostredníctvom postupov v § 13 zákona o ústavnom súde, keďže transparentnosť rozhodovania ústavného súdu možno dosiahnuť aj prirodzenou cestou vývoja jeho judikatúry.

7. Nebolo zistené, že by výklad právnych noriem aplikovaných vo veci sťažovateľa a závery okresného súdu v napadnutom uznesení boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia zákona, ktorá by bola popretím jeho podstaty a zmyslu. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá. Sťažovateľ osobitným spôsobom namietal aj porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti rozhodnutia ako princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy. K tomu treba uviesť, že ide o základné ustanovenia ústavy, ktorého obsahom nie sú základné práva a slobody, preto sa nemožno domáhať ich porušenia ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu